

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
— Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
— Telefon št. 190.
Računi pri poš. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto
78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Grajski trg št. 7. telefon št. 2455,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo

Hitler vztraja pri nemškem ultimatu

Do skrajnosti stopnjevani napor zapada za preprečenje vojne — Posredovanje prezidenta Roosevelta — Novi angleško-francoski predlogi Nemčiji — Sinočni Hitlerjev govor

Berlin, 26. sept. br. Docela nepričakovano je bilo včeraj objavljeno, da bo no-
voj prirejen v berlinskem Sportpalastu
veliko ljudsko zborovanje, na katerem bo
govoril kancelar Hitler. Propagandni mi-
nister Götterbels je izdal nalog, da mora
sleheri nemec poslušati nocojšnji firer-
jev govor, ker bo izredne važnosti.

Ogromna palača, v kateri je bilo že več
pomembnih zborovanj, je bila tudi nocoj
nabit polna. Po sredi dvorane so razvr-
stili dve koloni sudetskih Nemcev. Hitler-
jev govor so prenašale poleg vseh nem-
ških tudi radijske postaje Severne in Juž-
ne Amerike, nadalje Italija, Madžarska,
Anglija, Poljska, Litva, Finska, Švedska,
Danska, Norveška, Holandska, Portuga-
lska in Frankova Španija.

Zborovanje je s kratkim nagovorom
otvoril propagandni minister Götterbels, ki
je rekel, da bo spregovoril tokrat Hitler
v usodnem trenutku in da njegove besede
z napetostjo pričakuje ne samo ves nem-
ški narod, marveč ves svet. Nemški narod
stoji strnjeno za svojim voditeljem.

Za Götterbelsom je povzel besedo kancelar
Hitler, ki je med drugim izjavil:

22. februarja sem pred nemškimi držav-
nimi poslanci prvič postavil načelne za-
hteve. Takrat me je nemški narod poslu-
šal in me je razumel. Neki državnik tega
ni razumel, in je bil odstranjen (Schusch-
nigg), moja objuba pa je bila izpolnjena.
Drugič sem govoril na kongresu stranke
v Nürnbergu o istih zahtevah in zopet
je slišal te zahteve nemški narod. Danes
pa govorim pred nemškim narodom sam-
nim in v njegovem imenu. Za svet ne sme
biti nobenega dvoma, da govori nemški
narod.

„Vprašanje gospod Beneš“

Vprašanje, ki nas je v zadnjih mesecih
in tednih najbolj razgibalo, je vsem zna-
no. To vprašanje se ne imenuje češkoslo-
vaška, nego gospod Beneš. V tem imenu
je združeno vse ono, kar zadeva milijone
ljudi, kar jih tira v obup in kar jih navda-
ja s fanatično odločnostjo.

Nemška zunanja politika

Nemška zunanja politika je za razliko
od mnogih demokratičnih držav določena
po svetovnem nazoru. Svetovni nazor nem-
škega naroda in tretjega rajha je zgrajen
na ohranitvi in zajemčenju bodočnosti
nemškega naroda. Nimamo nobene druge
želje in nečemo podjarmiti nobenega dru-
gega naroda. Mi hočemo biti srečni po
svoje, drugi pa naj bodo po svoje. To je
naš svetovni nazor.

Vsem nam je še v spominu, kako so
nemškemu narodu ukradli njegovo orožje
in kako so ga potem razoroženega teptali.
Veste pa tudi, da je Nemčija zopet postala
velika po svoji lastni sili. Svet k temu ni
prav ničesar prispeval. Nemčijo so skušali
tako dolgo zatirati, dokler je pač šlo.

Kljub temu pa nimamo nobene mržnje
do drugih narodov in smo to tudi dokazali.
Komaj smo obnovili nemško enakopravnost,
sem kot dokaz naše odpovedi vsaki
revanžni misli ponudil celo vrsto pogodb.

Oborožitev Nemčije

Hitler je nato navajal razne nemške
predloge, ko so se vsile razprave o raz-
orožitvi, in dejal, da so bile vse te pobude
od drugih odklonjene. Šele potem je odre-
dil, naj se Nemčija oboroži, to pa tako, da
bo močnejša od vseh drugih. Nadaljeval
je:

Izvedli smo sedaj takšno oborožitev,
kakršne svet še ni videl. Jaz sem nemški
narod v teh petih letih zares oborožil in
sem milijarde porabil za to. Poskrbel sem,
da ima nemška armada najmodernejša
orožja, prijatelju Göring pa sem dal po-
velje, naj ustvari zračno brodogradnjo. Ki bo
ščitila Nemčijo pred slehernim napadom.
Tako imamo sedaj vojno silo, ki jo bo
svet moral respektirati, če bo kdaj stopila
na plan. Ustvarili smo najboljšo proti-
letalsko obrambo in najboljšo protitankov-
sko obrambo, ki sploh obstoja na sve-
tu. V teh petih letih smo delali noč in dan.

Sam sem bil frontni bojevnik in vem,
kako strašna je vojna. Hotel sem nem-
škemu narodu prihraniti novo vojno. Za-
radim tega sem načeljen problem za pro-
blemom v trdni volji, da storim vse, da
se omogoči mirna ureditev.

Najtežji problem, ki sem ga načel, je
bilo nemško-poljsko razmerje. Točno vem,
da se meni samemu ne bi posrečila uredi-
teve tega problema, če bi bila na Polj-
skem vladala demokracija zapadne smeri,
ker je ta miroljubnih fraz se čedeča de-
mokracija najbolj krvočolna. Na Poljskem
ni bilo demokracije, toda tu je bil mož
in ž njim se mi je posrečilo v enem letu
doseči sporazum, ki je odstranil načelno
nevarnost vsakega spopada.

Sudetski problem

Hitler je nato omenjal nemške ponudbe
in obveze zapadnim državam glede obo-
rožitve na morju, glede zapadnih mej, gle-
de odpovedi Alzaciji in Lorenu, dalje pri-
jateljsko zblizanje z Italijo, pri čemer se
je Nemčija odrekla južni Tirolski, in kon-
čno priključitev Avstrije.

Zatem je prešel kancelar Hitler na su-
detsko vprašanje in je takoj v začetku po-
udarjal, da gre pri tem za zadnje teritori-
alne zahteve, ki jih postavlja Nemčija Ev-
ropi, toda to so zahteve, od katerih ne mo-
re odstopiti. Podal je oris češkoslovaške
zgodovine z nemškega stališča, pri čemer
je v izredno ostrih izrazih napadal prezi-
denta dr. Beneša. Rekel je, da se je če-

škoslovaška država ustanovila na osnovi
laži, ker je dr. Beneš na mirovni konferen-
ci trdil, da obstaja češkoslovaški narod, če-
prav takega naroda ni in ni bilo. Tako so
Čehi najprej anektirali Slovake, nato pa
si prisvojili še tri in pol milijona Nemcev
ter nad milijon Madžarov, Podkarpatskih
Rusov in Poljakov. »Ko vam o tem
govorim«, je poudaril pri tem Hitler, »so-
čustvujem z usodo vseh teh preganjanih
Madžarov, Slovakov in Ukrajincev, a ven-
dar govorim seveda samo kot zagovor-
nik mojih Nemcev.«

V nadaljnjih izjavah je Hitler rekel,
da je dr. Beneš na mirovni konferenci ob-
ljubil kantonizacijo nove države, da pa te
obljube ni držal, temveč, da se je v CSR
začel režim terorja in da je »gospod Beneš
hotel nemstvo enostavno počasi in dosled-
no iztrebiti.«

O mednarodni vlogi CSR

Ko je navedel nekaj iz znanih nemških
podatkov o položaju sudetskih Nemcev, je
Hitler nadaljeval:

»In v tem času je postalo tudi jasno,
kakšna je bila mednarodna naloga te dr-
žave. Nič več niso prikrivali, da se bo ta
država, če bo kdaj potrebno, uporabila
v borbi proti Nemčiji. Se pred nekaj ted-
ni je bivši minister Pierre Cot dejal: To
državo rabimo, ker je mogoče z njenega
ozemlja najlažje z bombami razdejati nem-
ško gospodarstvo in nemško industrijo. In te
države se je poslužil tudi boljševizem! Boljševizem, ki je to državo pridobil, da
si je po njej zgradil kanal v srednjo Evro-
po.«

Zahvala Mussoliniju

Vnovič se je nato kancelar vrnil na sli-
kanje položaja Nemcev v CSR, pri čemer
je ostro kritiziral tudi politiko zapadnih
velesil, ki je bila taka, da so se Nemci »v
teh letih naučili globoko zaničevati tak
svet«. Nadaljeval je:

»Ves čas je bila ena sama država kot
evropska velesila, njej na čelu predvsem
en sam mož, ki je razumel položaj našega
naroda. To je bil, saj lahko tako rečem,
moj veliki prijatelj Benito Mussolini. Kar
je on v tem času storil in kako se je zadr-
žal italijanski narod, tega ne bomo nikdar
pozabili. Če bo kdaj napočila ura sile za
Italijo, bom stopil pred nemški narod in
ga bom pozval, da se postavi na prav
takšno stališče in tedaj se bosta ob državi
bratili kakor en sam blok.«

Chamberlainovo posredovanje

Hitler je orisal razvoj sudetske krize.
Vnovič je naslavljal ostre očitke na prezi-
denta Beneša, češ da je CSR na vsako
spravljivo nemško ponudbo odgovorila z
novim preganjanjem nemškega prebival-
stva. Nadaljeval je:

»Toda je nastopila Anglija in pridružila
se ji je tudi Francija ter sta Čehom stavili
edino možni predlog, da se nemško ozem-
lje prepusti Nemčiji. Sprčo grožnje An-
glije in Francije, da se za Češkoslovaško
ne bosta več zavzemali, če končno ne iz-
roči nemškega ozemlja Nemčiji, je Beneš
preostal le izhod, da je na ta predlog pri-
stal. Takšna je bila njegova beseda, v res-
nici pa nemška ozemlja ni dal Nemčiji,
temveč je Nemce prepodil iz nje. Beneš
je to mojo ponudbo zopet izgrizal in je pre-
ganjanje našega ljudstva še povečal.

Predsedniku Chamberlainu sem hvaležen
za vse napore. Zagotovil sem mu, da nem-
ški narod nikoli ničesar drugega kakor mir,
zatrtil sem mu pa, da so meje, preko ka-
terih ne more. Zatrtil sem mu, da nas, ko
bo Češkoslovaška uredila ta problem in

Zadnji poskus v Berlinu

**Daladier in Bonnet sta se včeraj opoldne iz Londona
vrnila v Pariz — Chamberlainovo pismo Hitlerju**

London, 26. sept. br. Ponočni konfe-
renci francoskih in angleških državni-
kov je sledila popolnoma kratka seja
angleške vlade. Sklenjeno je bilo, da se
za danes pozovejo na posvetovanje te
za sedaj zavezniških generalnih štabov.
Odobreno je bilo, da se Chamberlain v
imenu Anglije in Francije še enkrat
obrne pisмено na Hitlerja.

»Times« smatra danes v uvodniku,
da preostaja le še ena pot. Treba se je
obrniti naravnost na nemški narod.
List predlaga, naj angleški parlament
sestavi poseben manifest na nemški
narod s pozivom, da v zadnjem trenu-
tu reši mir in človeštvo pred strahovi-
stjo nove vojne.

Ugoden vtis je napravila vest, da
se je

**predsednik Združenih držav
Roosevelt**

v obširni brzojavki osebno obrnil na
Beneša in Hitlerja s predlogom, da se
naj nemško-češkoslovaški spor v smi-
slu Kelloggovega pakta predloži med-
narodnemu razsodišču. Smatra se, da bo
CSR ta predlog rada sprejela. Roose-
veltovi brzojavki se pripisuje poseben
pomen radi tega, ker so Združene dr-
žave s tem stopile iz svoje rezerve ter
se pojavile v evropski krizi kot nov po-
sredovalec. To se smatra kot dokaz,

ko se bodo Čehi mirno sporazumeli tudi
glede drugih manjšin, da nas Čehi potem
nič več ne zanimajo in da smo tedaj pri-
pravljeni tudi garantirati meje: Mi neče-
mo nobenih Čehov.

Memorandum

Sedaj pa je prišel trenutek, ko se lahko
napravi samo še prelom. Če je kdo poka-
zal takšno potrpežljivost, kakor smo jo
pkazali mi, se o njem ne more reči, da ho-
če vojno. In končno je na strani gospoda
Beneša 7 milijonov Čehov, tu pa stoji na-
rod s preko 75 milijoni pripadnikov.

Jaz sem torej sestavil memorandum, v
katerem sem podal svoje zadnje in končne
zahteve. Te zahteve ne pomenijo nič dru-
gega kakor realizacijo onega, kar je gos-
pod Beneš že obljubil. Vsebinska teh zahtev
je enostavna: Ono področje, na katerem
je naseljen nemški narod, ki se po svoji
volji odloči za priključek k Nemčiji, se
mora sedaj Nemčiji priključiti in sicer ta-
koj. Označil sem meje tega ozemlja, ki so
se določile na osnovi že deset let zbirane-
ga materiala o narodnostnih in jezikovnih
mejah na Češkoslovaškem. Določil sem, da
pride to področje pod nemško oblast, ker
je bistveno, da je od Nemcev zasedeno.
Končno razmejitve sem prepustil votumu
onih rojakov, ki se tam nahajajo. Pristal
sem na to, da se plebiscit na tem področ-
ju izvrši po saarskem statutu.

Pripravljen sem bil prepustiti razmeji-
tev nemško-češki komisiji. Gospod Cham-
berlain je menil: Ali ne bi mogla biti to
mednarodna komisija? Bil sem priprav-
ljen tudi na to. Nadalje sem bil priprav-
ljen pristati, da se za časa plebiscita naše
čete umaknejo z ozemlja ter da se pre-
pusti skrb za red in mir britanski legiji.

Hitler vztraja pri roku 1. oktobra

To je torej vsebina memoranda. Nič dru-
gega ne predstavlja kakor praktično iz-
vedbo onega, kar je gospod Beneš že ob-
ljubil. Gospod Beneš pa pravi, da je memo-
randum ustvaril nov položaj. Nov položaj
je zanj v tem, da ni zahtevalo, da to,
kar je obljubil, tokrat tudi izpolni. Beneš
je vedno obljubljal, pa ni nikdar nič izpol-
nil. Sedaj naj bi se prvič zgodilo, da bi
nekaj tudi izpolnil. Takemu njegovemu
postopanju je sedaj konec. On bo moral
1. oktobra izročiti nam to naše področje.
Glede na sudetsko-nemški problem je moje
potrpljenje sedaj pri kraju. Jaz sem dr.
Beneš postavil svoje zahteve. V njegovih
rokah je sedaj mir ali vojna. On bo Nem-
cem dal svobodo ali pa si bomo mi to
svobodo sili iskati. Eno mora svet vedeti:
še nikoli nisem bil strahopeten. Jaz stop-
am pred svoj narod kot pravi vojak in za
menoj bo, to naj svet vse, marširal ves
narod in to drugačen narod kakor leta
1918. Če je takrat demokratičnim pridigar-
jem uspelo narodu vcepiti strup demokrat-
skih fraz, se to sedaj ne more več zgoditi.
V tej uri hočem vsemu svetu pokazati
svojo voljo, ki je močnejša od vsake sile in
od vsake nevarnosti. Naša odločitev je padla.
Sedaj naj se odloči gospod Beneš.»

Hitler je bil čestokrat prekinjen z ova-
cijami zanj in z vzklikanjem proti drju
Benešu.

Dr. Götterbels je še s kratkim nagovorom
zaključil zborovanje. Rekel je, da bo nem-
ški narod stal za Hitlerjem kakor en mož,
da bo pokorno in z navdušenjem izpolnil
njegov ukaz.

Zborovanje se je zaključilo ob 21.40.

da Amerika tudi v nadaljnjem razvoju
dogodkov ne bo ostala ob strani.

Objava nemškega memoranda

je napravila silen vtis. V političnih
krogih se trdi, da se je izvršila brez
vednosti angleške vlade in da je bila
povzročena s čsl. strani. Ugotavlja pa
se, da so radijske postaje, ki so ponoči
memorandum objavljale, izrečno pou-
darjale, da poteka objava »z mero-
dajne strani«. Znano je tudi, da so od-
dajne postaje že nekaj dni pod strogim
državnim nadzorom ter ne morejo
objaviti ničesar, kar bi se protivilo pri-
zadetih vlad.

Danes dopoldne je

je prispel v London šef francoske-
ga generalnega štaba Gamelin
s svojimi sotrudniki. Nato je bila seja
vlade, ki so ji prisostvovali tudi Dala-
dier, Bonnet, Gamelin ter šefi angleške
vojske in mornarice. Seja je bila kon-
čana ob 13.15.

Na seji je bilo med drugim odobreno
besedilo pisma, ki ga je Chamberlain
naslovil v imenu Anglije in Francije
na Hitlerja. Chamberlainov diplomatski
svetovalec sir Horace Wilson se je
med seboj nemudoma odpravil s letalom
v Berlin.

Daladier in Bonnet sta se po seji z
letalom vrnila v Pariz.

Londonski politični krogi z velikim
pesimizmom gledajo na razvoj situaci-
je. Vobče ugotavljajo, da bo

diplomatska borba

med Prago, Parizom in Londonom na
eni ter Berlinom na drugi strani nocoj
dosegla svoj vrhunec. Kakšen bo na-
daljnji razplet mednarodno-političnega
položaja, je odvisno od nocojšnjega
Hitlerjevega govora. Možnosti mirne
ureditve problema vsekakor še obsto-
jajo, toda računati je treba z neuspe-
hom. O tem najbolje pričajo tudi

novi vojaški ukrepi,

ki sta jih pričeli izdajati francoska in
angleška vlada z vsjo naglico v današ-
njih popoldanskih urah. Že jutraj so
v Parizu rekvirirali 300 avtobusov, ki
so jih nemudoma poslali proti vzhodu.
V Londonu se z veliko naglico dovr-
šujejo poslednje priprave za nabore,
ki se bodo, kakor vse kaže, pričeli že
nocoj v londonskih vojaških uradih.

Komunike o posvetovanjih

O današnjih posvetovanjih franco-
skih in angleških ministrov je bil iz-
dan kratek komunik, ki samo pravi,
da je bil v vseh točkah dosežen popoln
sporazum.

Po pariških informacijah so Hitler-
jeve zahteve glede Češkoslovaške so-
glasno odklonili kot nesprejemljive,

Anglija in Francija na strani Češkoslovaške

**Važna uradna izjava angleškega zunanjega ministrstva
o stališču zapadnih velesil in Rusije za primer vojne**

London, 26. sept. v. Angleško zunanje
ministrstvo je nocoj ob 22.30 dalo vsem
angleškim listom naslednji komunik, ki
je bil objavljen tudi po vseh angleških
radio postajah:

»Predsednik angleške vlade Chamber-
lain se je zelo trudi skupaj s kancelarjem
Hitlerjem, da bi rešil češkoslovaško vpra-
šanje na miren način. To je danes še mo-
glo storiti na miren način, ker je odstop
sudetskih krajev s sudetskimi Nemci za-
gotovljen s pristankom Anglije, Francije
in Češkoslovaške. Ako pa bo prišlo kljub
temu do napada na CSR, potem bo Fran-
cija šla takoj na pomoč z oboroženo silo
CSR. Francoski pomoči se bosta pridru-
žili brezdvomno tudi Anglija in Rusija. Ni
še prepozno preprečiti nesreče, ki grozi
Evropi in civilizaciji, vendar pa morajo
vsi narodi zastaviti vse sile v zadnjem tre-
nutku za mirno rešitev.«

Pariz, 26. sept. br. V uradnih krogih iz-
javljajo, da je današnji sklep francoske
in angleške vlade o skupni pomoči Češko-
slovaški ni bil izvršen kot odgovor na Hit-
lerjev govor v berlinskem Sportpalastu,
temveč na podlagi današnjega dogovora
med Francijo, Anglijo in Rusijo.

V sredo se sestaneta parla- ment in lordska zbornica

London, 26. sept. p. Angleški parlament
je sklican za sredo dopoldne. V pozivu na-
rodnim poslancem in lordom se navaja, da
zahtevajo sklicanje izredne seje obeh do-
mov narodni interesi. Na sejah spodnje
zbornice bo ministrski predsednik Cham-
berlain podal poročilo o svojem prizade-
vanju za rešitev miru in o razgovorih in

ker ne predstavljajo več rešitve su-
detsko nemškega vprašanja, marveč
strategično zavojevanje Češkoslovaške,
ki bi v tem primeru prenehala biti sa-
mostojna in neodvisna država.

Izročitev v Berlinu

Berlin, 26. sept. br. Sir Horace Wil-
son, ki nosi Chamberlainovo pismo
kancelarju Hitlerju je prispel v Berlin
ob 15.35. Pol ure kasneje je bil sprejet
pri Hitlerju.

Chamberlainovo pismo predstavlja,
kakor se zatrjuje, prav za prav drugi
londonski načrt, sestavljen na osnovi
prvega načrta in godesberskega Hit-
lerjevega memoranda. Chamberlain
skuša s tem načrtom najti kompromis
med obema dosedanjima dokumento-
ma, ki sta bila v pretekli noči objav-
ljena.

V pričakovanju Hitlerjevega odgovora

London, 26. sept. p. Ministrski predse-
dnik Chamberlain je o svojem pismu kance-
larju Hitlerju obvestil tudi prezidenta
Zedinjenih držav Roosevelta. Rooseveltov
apel je napravil tako v Londonu kakor v
Parizu velik vtis.

Vsebinska Chamberlainovega pisma Hit-
lerju še ni znana. Jutri se bo Horace Wilson
vrnil v London z odgovorom Hitlerja in
bosta nato oba dokumenta hkratu objav-
ljena. Kolikor se je moglo izvedeti, se je
Chamberlain zavzel za to, da se 1. oktober
ne bi smatral za nekaj utimativni rok,
nego da bi se naj nadaljevala pogajanja.
Medtem naj bi se pospešila izpraznitev
sudetskih pokrajin in obenem pospešila tudi
zamenjava prebivalstva, v kolikor bi bila
potrebna.

Anglija in Francija na strani Češkoslovaške

**Važna uradna izjava angleškega zunanjega ministrstva
o stališču zapadnih velesil in Rusije za primer vojne**

sklepih angleške vlade glede na razvoj
položaja. Zatrjuje se, da bo Chamberlain
predložil parlamentu tudi nekatere važne
predloge, ki naj omogočijo vladi, da more
v danem primeru izdati brez oklevanja in
zavlačevanja vse potrebne ukrepe.

Posvet generalov

London, 26. sept. br. Francoski genera-
listim Gamelin, ki je davi na nujen poziv
prispel z letalom v London, kjer je pris-
stvoval razgovorom francoskih in an-
gleških državnikov, je imel po končani kon-
ferenci ministrov še dolg razgovor z mini-
strskim predsednikom Chamberlainom, po-
poldne pa je konferiral najprej z an-
gleškim ministrom za koordinacijo državne
obrambe sirrom Inskipom, nato z vojnim
ministrom Hoare Belishom, nakar je pri-
sostvoval posvetu angleškega generalnega
štaba.

Razgovor z Avstralijo

Cambera, 26. sept. A.A. (Reuter) Danes
sta prikratk odkar traja sedanja evropska
kriza angleški ministrski predsednik Cham-
berlain in predsednik avstralske vlade La-
yons imela dolg radiofonski razgovor.

Seja francoske vlade

Pariz, 26. sept. br. Francoska vlada se
bo sestala jutri predpoldne v elizejski
palaci k seji pod predsedstvom predse-
dnika Lebruna.

Posvet v Moskvi

Moskva, 26. sept. br. V Moskvi so imeli
včeraj in danes v Kremlju važna posveto-
vanja. Stalin in vodilni generali iz vse
države so dospeli v letalih nalašč za ta
posvetovanja v Moskvo.

Kdaj bi nastopila Italija

Mussolini je včeraj dopoldne govoril v Veroni

Verona, 26. sept. br. Snoči je prispel
min. predsednik Mussolini v Verono. Davi
ob 10. je govoril na evilem fašističnem
zborovanju. Deja lje med drugim: Naši
nasprotniki, ki se zbirajo pod znamenji
francoskega trikotnika ter boljševiškega
rdečega srpa so imeli v zadnjih dneh kaj
malo upanja, da se bodo stvari zasukale
njim v korist. Razvoj dogodkov je prešel
v fazo, ko je treba izraziti svoje mnenje;
priznati je treba napore angleškega mini-
strskega predsednika, da se reši sedanji
problem. Nemški memorandum se mnogo
ne razlikuje od smernic, ki so bile določene
na londonskem sestanku. Če pa se bodo
Čehoslovaki še nadalje zanašali na svojo
moč, je vsakomur jasno, kakšen bo končni
zaključek. Od vsega početka je imel ves
zgodovinski problem tri vidike, nemškega,
madžarskega in poljskega. Z vseh treh mo-
ra biti integralno rešen. Če je kdo v Evro-
pi, ki s mora o tem napraviti čiste račune
in se zavešči vsega, kar bi sledilo, je to
predsednik češkoslovaške republike.

V nadaljnjem govoru je podaril: Razvoj
dogodkov si je mogoče takole predsta-
viti: Še nekaj dni je časa, da se problem
mirno uredi. Če se ne bo našel mož, ki bi
mogel preprečiti konflikt, se bo v prvem
trenutku ta konflikt lokaliziral. Še verja-
ma, da Evropa ne bo hotela vojne, ki bi

uničila njo samo. Evropa ima še mnogo
večje potrebe, kakor pa da bi se povečala
število grobnic na mejah svojih držav. Še-
le v tretji fazi je pričakovati, da bo kon-
flikt dobil tak značaj, da bomo tudi mi
prisiljeni poseči vmes in tedaj ne bomo
niti za hip oklevali. Lahko še rečem, da
se more tak razvoj dogodkov do tretje
faze dovršiti z izredno naglico.

Zaman se evropska diplomacija še trudi,
da bi rešila Versailles. Evropa, ki se je
ustvarila na podlagi versajske pogodbe, je
bila skonstruirana od ljudi s piramidalnem
neznanjem zemljepisja in zgodovine. Ver-
sailles je v agoniji. V tem tednu se odloča
njegova usoda. V tem tednu se lahko rodi
nova Evropa. Mi, ki smo zbrani okrog
liktorskih znamenj, smo za to novo Evro-
po.

Veliki fašistični svet sklican za 1. oktober

Rim, 26. sept. e. Veliki fašistični
svet je sklican za 1. oktober, na dan, ko
poteče rok za odgovor Češkoslovaške na
angleški memorandum. Smatrajo, da bo
veliki fašistični svet na tej seji zavzel
svoje končno stališče glede na medna-
rodni položaj.

Rooseveltovo mirovni apel

Predsednik Zedinjenih držav roti Nemčijo in ČSR, naj se mirno poravnata, najbolje s pomočjo razsodišča Izjavlja da Amerika ne more ostati ravnodušna

Washington, 26. sept. br. V ameriških vladnih, političnih in diplomatskih krogih z naraščajočim vznemirjenjem zasledujejo razvoj položaja v Evropi. Predsednik Roosevelt je v stalnih stikih s članji vlade. Ko je včeraj prispelo službeno sporočilo o najnovejših zahtevah Nemčije, je zunanji minister Hull o tem nemudoma obvestil predsednika Roosevelta. Oba državnika sta imela globoko v noč trajajočo posvetovanje. Hull je imel v teku noči več telefonskih razgovorov z londonskimi poslaniki Kenedyjem, ki je poročal o posvetovanjih francoskih in angleških državnikov v Londonu in o sklepih angleške in francoske vlade.

Na podlagi teh poročil se je prezident Roosevelt odločil za osebno intervencijo v Berlinu in Pragi. Opolnoči je odposlal nemškemu kancelarju Hitlerju in predsedniku dr. Benešu nad 500 besed obsegačo brzojavko, v kateri apelira na oba državnika v imenu ameriškega naroda, naj se odredita sil in nadaljuje pogajanja za mirno rešitev obstoječih problemov. V svojem apelu pravi Roosevelt med drugim:

»V imenu 180 milijonov prebivalstva Zedinjenih držav in v imenu človekoljubnosti apeliram na vas, da ne prekinate pogajanj, ki morejo na mirnoljuben način, častno in konstruktivno urediti vsa vprašanja. Najresneje poudarjam, da je treba ostati na poti razgovorov, ker sila sama sebe obsoja. Četudi so pogajanja dolgotrajna, vendar vodijo k sporazumu, če je dovolj dobre volje. Sila nikdar ne uredi nobenega vprašanja za bodočnost in tudi ne reši blaginje človeštva. Nova vojna bi prinesla človeštvu nepopisljive strahote in bi pomenila konec sedanjega družabnega ustroja na svetu.

Ameriški narod se zaveda in računa z dejstvom, da je noben narod ne bi mogel izogniti posledicam svetovne katastrofe, ki bi jo povzročila vojna. Zaveda pa se tudi, da noben problem ni tako težaven, da se ne bi mogel likvidirati s pametjo. Vse dotlej, dokler trajajo razgovori, obstoja upanje, da bosta zmogla razum in mirnoljubnost. Napetost, ki vlada sedaj, spravlja v nevarnost ves mirovni sistem, ne samo v Evropi, nego povsem svetu. Če se začne sovražnost, bodo milijoni in milijoni mož, žensk in otrok vseh držav ogroženi in na neizrekljivo strašen način izročeni pogubi. Gospodarski sistem vsake države bo omajen in bo propadel. Socialna struktura vseh bojujočih se držav se utegne popolnoma zrušiti.

Največja želja ameriškega naroda je živeti v miru. Toda če pride do vojne, bi prišle Zedinjene države v takšen položaj, da se ne bi mogle izogniti posledicam vojne katastrofe. Tradicionalna politika Zedinjenih držav je vedno stremela za tem, da se vsi mednarodni spori uredijo na mirnoljubni način. Prepričan sem, da vsi narodi, ki jim grozi vojna, žele da se mir sklene pred vojno in ne se po vojni. Vsi narodi naj se spomnijo, da so vse civilizirane države po svobodni volji prevzele svečano obveznost Briand-Kelloggovega pakta iz leta 1928, da bodo vse svoje spore uredile edino z mirnoljubnimi metodami. Še več! Večina držav je sklenila pogodbe z drugimi državami, ki jih vežejo, da ohranijo mir. Vse države imajo danes pogodbe o arbitraži in spravi, ki dopuščajo in omogočajo mirnoljubno ureditev vseh težkoč, ki utegnejo nastati. Najsi bo sedanje nesoglasje še tolikšno, sem vendarle trdno prepričan, da ni problema, ki bi terjal tako nujno ureditev, da bi se morali začeti k sil.

Z menoj vred je ves ameriški narod prepričan, da je še vedno čas, da zmaga razum in duh pravičnosti ter da se prepreči novo prelivanje krvi. Zato vam v imenu 180 milijonov Američanov pošiljam ta apel:

Ne razbijte razgovorov in pogajanj, marveč iščite ureditev neresenih vprašanj samo po poti mirnoljubnosti s častnimi in konstruktivnimi sredstvi. Kadar se pogajanja prekinjejo, je izključen vsak razlog razuma in odloča samo še sila. Sila pa ne rodi nobenega razpleta za bodočnost in nikdar ni v blagor človeštva.

Franklin Roosevelt

Istočasno, ko je bil ta brzojavni apel odposlan Hitlerju in dr. Benešu, je bil dostavljen tudi angleškemu ministrskemu predsedniku Chamberlainu in francoskemu ministrskemu predsedniku Daladierju, takoj nato pa sporočen tudi novinarjem.

Ameriški tisk pripisuje Rooseveltovi akciji veliko važnost in dodatno poroča, da namerava Roosevelt predlagati, naj se nemško-českoslovaški spor predloži v reševanje mednarodnemu razsodišču. Listi pa obenem naglašajo, da predstavlja ta apel zadnji poskus za mirno likvidacijo grozečega konflikta. Če bo ostal brez uspeha, potem je tudi za vsakogar jasno, na kateri strani bodo Zedinjene države s svojimi simpatijami.

Seja vlade

Washington, 26. sept. AA. (Reuter) Predsednik Roosevelt je sklenil, da se z ozirom na evropski položaj jutri sestane vlada na izredno sejo.

Chamberlainova zahvala

London, 26. sept. AA. (Reuter) Chamberlain je poslal amerškemu zunanjemu ministru tole brzojavko: Angleška vlada v svoji hvaležnosti zna ceniti poslanico, ki jo je poslal Roosevelt njej in še nekaterim drugim vladam. V tem kritičnem trenutku je ta poslanica dobrodošla kot pomemben opomin, da je treba dobro premeriti in preceniti vsak sklep, predno bi se šlo na pot, na kateri ni več nikakega zaustavljanja. Angleška vlada je storila vse, kar je mogla, da bi zagotovila mirno rešitev sedanjih težav. Dokler bo pač še kaj izgleda na to, da se ta cilj doseže, angleška vlada ne bo prenehala s svojimi napori. Ona je tudi danes izdala resen apel za rešitev sporov s pogajanjem, pri katerih ona tudi svoje posredovanje. Rooseveltove besede morajo ojačati vsakogar, kdor le še iskreno želi sodelovati pri tem delu. Angleška vlada se odziva s svoje strani predsednikovega apelu v največji iskrenosti in brez kakršnekoli rezerve ter ima veliko upanje, da bodo enako storile tudi druge vlade, katerim je bil ta apel poslan.

Daladierov odgovor

London, 26. sept. AA. (Havas) Daladier je poslal iz Londona odgovor francoske vlade na poslanico predsednika USA. Odgovor se glasi:

»Vaš pretresljivi apel sem sprejel v Londonu, kjer si v tesnem sodelovanju z britansko vlado prizadevamo za ohranitev miru, za mirnoljubno ureditev spora, ki ogroža mir. Posebno cenim, da v tem trenutku preko vaše visoke moralne avtoritete izraža ameriški narod svojo zvestobo načelom, ki so jih priznale in javno potrdile vse podpisnice Briand-Kelloggovega pakta. Zvesti svojim obvezam smo se združili, da najdemo postopek ali formulo sporazuma, ki bo v skladu s ponosom in življenjskimi interesi prizadetih držav. V popolnem zaupanju bomo do konca služili idealu miru, ki že od nekdaj družijo naša dva naroda.«

Poziv tudi Madžarski in Poljski

New York, 26. sept. AA. (Reuter). Roosevelt je poslal po zunanjem ministru Hullu poziv poljski in madžarski vladi, naj pristane na mirno rešitev spornih vprašanj.

Nemci o ameriškem preokretu

Berlin, 26. sept. AA. (DNB) Nemška diplomatska in politična korespondenca piše: Velik del ameriškega tiska je zadnje dni zavel novo stališče v evropskih vprašanjih. Mnogi listi pišejo proti nemškemu težnjam. To stališče ameriškega tiska zbujajo presenečenje v Berlinu, ker je ravno glavni ustavni činitelj USA, njihov predsednik v svetovni vojni proglasil pravico do samoodločbe narodov. Čsl. meja ni plod teh načel. Zato se vsiljuje misel, da mora biti v ozadju še kak drug motiv, da ameriški listi napadajo Nemčijo in se zavzemajo za Českoslovaško.

Pozdrav iz Amerike

Praga, 26. sept. AA. (ČTK). Iz Chicaga so poslali dr. Benešu tole brzojavko: Okoli 70.000 ameriških državljanov, zbranih danes v veličastnem stadionu v Chicagu, pošiljajo vam in ČSR izraze svojih simpatij in občudovanja. Vsi ameriški državljani čsl. porekla v Chicagu in drugih mestih vas bodo podpirali z vsemi svojimi močmi.

Prekinjene prometne zveze s ČSR

Beograd, 26. sept. p. Glede na ukinjenje potniškega in blagovnega prometa iz obmejnih krajev Českoslovaške sporoča železniška direkcija na Dunaju, da je prav tako ukinila ves potniški in blagovni promet preko svojih obmejnih postaj proti Českoslovaški. Pošiljke, ki so na potu, bodo zadržane in vrnjene pošiljalcem. Tudi Madžarska je ukinila tranzitni promet med Jugoslavijo in Českoslovaško.

Šifrirane brzojavke za ČSR se ne sprejemajo več

Beograd, 26. sept. AA. Českoslovaška poštna uprava je sporočila ministrstvu za PTT, da od danes ne sprejema zasebnih brzojavk v dogovorjenih šifrah.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Nadaljnji obrambni ukrepi na českoslovaškem

Odvzem zasebnih radijskih aparatov v obmejnem ozemlju — Zatemanje večjih krajev

Praga, 26. sept. br. Da se zajeti sovražna propaganda po radiju, so oblasti odredile, da morajo v nekaterih pokrajinah takoj oddati vse radijske sprejemnike. Odlok je bil povsod brez vsakega odpora izvršen. V nadomestilo bodo organizirane javne oddaje ter bodo v to svrhu namestili zvočnike v določenih lokalih in na javnih prostorih. Nocoj so bili v nekaterih pokrajinah, zlasti v obmejnih okrajih izvršeni poskusi zatemanja za primer letalskih napadov. V to svrhu so za dobo treh ur, to je od 20. do 23. ustavili tudi električni tok.

London, 26. sept. o. Nekemu angleškemu poročevalcu se je danes posrečilo iz Prage poslati poročilo, za katero se točno še ne ve, po kakšni poti je prispelo v angleško prestolnico. Poročilo navaja, da se na mejah ČSR nahaja približno milijon vojakov. Vsak je moral vzeti s seboj za dva dni hrane, zimsko perilo in jedilni pribor. Vsi so močno oboroženi.

Preteklo noč je bila Praga v temi. Vsi lokali so bili zaprti. Meščanstvo je mobilizirano, ne samo moški, ki niso sposobni za fronto, temveč tudi ženske, ki lahko opravljajo službo za primer napada iz zraka.

Pričakujejo, da bo urejeno tudi vprašanje inozemskih poročevalcev, da bodo lahko v zvezi s svojimi ureditvami. Najbrže bodo za to določene posebne telefonske proge, ki bodo izključno za novinarsko službo.

Praga, 26. sept. AA. ČTK. Predsednik republike dr. Beneš je sprejel danes nova ministra, Slovačka Imricha Karvása, in Ma-

Zakaj ČSR odklanja

V Pragi opozarjajo na bistvene razlike med londonskim načrtom, na katerega je ČSR pristala, in novimi nemškimi zahtevami

Praga, 26. sept. o. Nocoj je českoslovaški radio objavil naslednje službeno poročilo: Glede na trditve z nemške strani, da Hitlerjeva spomenica ne pomeni nobene izpremembe francosko-angleškega načrta, ki ga je sprejela prejšnja in sedanja českoslovaška vlada, se ugotavlja naslednje:

Českoslovaška je pod pritiskom Francije in Anglije sprejela njen načrt, ki predstavlja poslednjo možnost za Českoslovaško, da živi svobodno in neodvisno življenje. Nemška spomenica je popolnoma nejak drugača. Nemški načrt pomeni glede na zemljevid, ki mu je priložen, da bi prišlo 820.000 Čehov pod nemško vojaško oblast, dočim bi istočasno ostalo pod Českoslovaško 100.000 Nemcev. Dočim zahtevajo na nemški strani za te 100.000 Nemcev izredne ukrepe za njihovo obrambo s českoslovaške strani, se za onih 820.000 Čehov ne določa ničesar.

Nemški načrt ne vodi računa o gospodarskem sistemu in gospodarski celoti Českoslovaške. Z nemško spomenico se vse to ruši in sicer ne samo v sudetskikh krajih, temveč po vsej republiki. Po tem načrtu bi ČSR ostala brez vseh svojih industrijskih središč, brez svojih gozdov, ki so ji potrebni za njeno industrijo papirja, brez hemlja, potrebne za njeno industrijo piva, brez industrije železa, premoga, brez tekstilne, kemične in keramične industrije. Českoslovaška bi ostala brez vse one industrije, ki ji je potrebna zgolj za življenje.

Ves železniški in prometni sistem Českoslovaške bi bil porušen. Trije deli ČSR — Češka, Moravska in Slovaška — bi se pretvorili v tri dele države, med katerimi bi ne bilo nobenih prometnih zvez. To bi bi-

lo popolno razkosanje enotnega prometnega in železniškega sistema. Sprejem nemške spomenice bi pomenil onemogočenje vsake obrambe za obstoj českoslovaške države bi bila gospodarsko, vojaško in politično izročena na milost in nemilost Nemčiji. Českoslovaška bi se po tem načrtu pretvorila v slabotno in okrnjeno telo.

Tako okrnjena država ne bi bila v nobenem pogledu več neodvisna. Praga je v celoti za francosko-angleški načrt kot maksimum, ki se lahko doprinese, da se sudetsko-nemško vprašanje reši na miren način. Praga ostaja pri tem, ČSR je prepričana, da bosta Francija in Anglija ostali pri svoji besedi, pri maksimu, ki ga sprejema tudi sedanja českoslovaška vlada.

Praga, 26. septembra. AA. (ČTK). Kakor se izve, navaja českoslovaška nota, ki je bila danes izročena v Londonu, razlike med angleško-francoskim načrtom in memorandumom kancelarja Hitlerja. Po francosko-angleškem načrtu se glede mnogih stvari postavlja načelo, da bo podrobni odstopitve ozemlja predpisala nevtralna mednarodna komisija. Nasprotno pa Hitler zahteva, da se vse izvede po njegovih navodilih in na podlagi podrobnosti, ki so naznačene na karti. Po francosko-angleških predlogih ni bilo rečeno, da se morajo Čehi iz imenovanih pokrajin umakniti brez vsega. Hitler pa zahteva, da se morajo umakniti pred 1. oktobrom in tam pustiti vse svoje imetje. Na koncu note se poudarja, da to, kar zahteva Hitler, dejansko ni rešitev sudetsko-nemškega vprašanja, temveč je to zahteva, da Nemčija z vojsko zasede vse strateško pomembne točke na českoslovaškem.

Kaj pravijo v Nemčiji na českoslovaške ugovore

Službena objava nemškega poročevalskega urada

Berlin, 26. sept. AA. DNB prinaša tole poluradno informacijo: Po pisanju listov skušajo v ČSR izkonstruirati nasprotje med berchtesgadenskim načrtom in godesbersko spomenico. Posebno poudarjajo, da spomenica ne daje nobenih nemških poroštev za českoslovaške meje po ureditvi sudetskega vprašanja. V nasprotju s tem izjavljajo v tukajšnjih političnih krogih, da nima Nemčija po ureditvi sudetskega vprašanja nobenih namer proti ČSR in proti njenim novim mejam, toda od Nemčije se ne more zahtevati, da bo jamčila sedanje čsl. meje nasproti Poljski in Madžarski. S takšnim poroštvom bi Nemčija mogla priti v položaj, da nastopi proti Poljski in Madžarski in se bori za nadaljnji obstoj poljske in madžarske manjšine v ČSR, kar bi pomenilo, da bi morala vstati tudi proti pravicam samoodločbe narodov, to bi pa pomenilo popoln prelom z

dosedanjim stališčem rajha. Nemčija bi bila pripravljena jamčiti vsako novo mejo ČSR skupaj s Poljsko in Madžarsko, če se vse manjšine izločijo iz okvira ČSR.

V Nemčiji vidijo v čški trditvi, da bi ČSR s pristankom na spomenico izgubila vse orožje in vse zaloge municije, ki so zdaj v Sudetih, namero, da se spjelje javnost na krivo pot, kajti o izročitvi mobilnega vojnega materiala ni v nemški spomenici govora. V Nemčiji mislijo, da je popolnoma postranskega pomena argument, da odstop sudetskikh krajev ni možen, češ da bi ČSR s tem izgubila svoje utrjene kraje. Ne glede na to, da je samo del utrdb českoslovaške meje na sudetskikh tleh, naglašajo v tukajšnjih krogih, da ima Českoslovaška proste roke da lahko vsak čas zgradi na svojih mejah novo utrjeno črto.

Obrambne priprave v Angliji in Franciji

Na Angleškem so začeli rekrutirati za suhozemno vojsko — Ukrepi za izpraznitev vele mest

London, 26. sept. AA. (Reuter). Minister Hoare Belisha je izdal odlok, s katerim se pozivajo častniki in vojaški obvezniki protiletalskih oddelkov in obalske suhozemske vojske. Naglašja, da je vpoklic teh vojaških čdinic varnostni ukrep in da se popolnoma razlikuje od splošne mobilizacije, ki bi se nanašala na poziv vse suhozemske vojske pod orožje.

London, 26. sept. AA. (DNB). V Londonu so danes opoldne odprli posebne urade za rekrutiranje prostovoljcev za suhozemno vojsko. Namen tega novačenja je, kakor poročajo, da se pomaga tistim, ki bi radi dali svoje moči na razpolago kopenski vojski.

London, 26. sept. o. Angleško vrhovno ministrstvo je ponovno podvelo razne varnostne ukrepe, potrebne za varstvo velikih mest odnočno za izselitev prebivalstva. Kakor trdijo, bo mogoče London izprazniti v 72 urah. Z vsa naglico gradijo tudi zavetišča proti letalskim napadom.

London, 26. sept. br. Angleško vojno ministrstvo je vpoklicalo pod orožje vse topničarje. V Gibraltarju so bili vsi tujci pozvani, da zapuste mesto.

Pariz, 26. sept. o. Notranji minister Sarraut je podal novinarjem izjavo o pripravi Francije za vsak primer. Ukrenjeno je vse, da se lahko izseli iz Pariza na stotine ljudi in izdelan je načrt za naglo prevoz po železnica in z drugimi prometnimi sredstvi. Tudi v provinci je ukrenjeno vse potrebno. Vsi prefekti so prejeli nalog, naj pripravijo vse, da bodo na deželi sprejemali begunce. Za primer letalskega napada je v Parizu postavljenih več sto siren za alarmiranje prebivalstva. Odbor za obrambo mesta je pripravil 43 tisoč zavetišč. Gasilci so bili ojačani za 6500 mož in lahko v primeru napada na Pariz gasijo tisoč požarov naenkrat. V pripravljenosti so tudi posebne čete za deinfekcijo strupenih plinov in za prezračenje.

Strasbourg, 26. sept. Vse mesto se mrzlično pripravlja za najhujše. Ljudje so se pričeli pripravljati, da zapuste mesto v primeru, če izbruhnejo sovražnosti. Seliti so se začeli že v nedeljo, ko je baje Strasbourg zapustilo okrog 50.000 žensk in otrok.

Zbiranje angleške mornarice po vsem svetu

London, 26. sept. o. Angleško vojno brodogradništvo se v naglici koncentrira na Sredozemskem, Atlantskem in Severnem morju ter v Indijanskem oceanu. Vrhovno mornariško poveljstvo je pozvalo vse angleške vojne ladje, naj se nemudoma koncentrirajo na določenih mestih. Tako sta davi dve angleški križarki zapustili Montevideo in s

Pogajanja ČSR s Poljsko

Varšava, 26. sept. AA. (Havas). Agencija Pat poroča tole: Uradno poročajo, da je predsednik poljske republike ob 15. sprejel českoslovaškega poslanika v Varšavi dr. Juraja Slavika, ki mu je ob tej priliki osebno izročil pismo dr. Beneša. Po tej avdienci je predsednik Moscicki sprejel zunanjega ministra Becka.

Budimpešta, 26. sept. AA. (Havas). Informacije, da je ČSR v načelu pristala na to, da prouči poljske zahteve, so zbudile v madžarski javnosti veliko pozornost. Madžarska ni doslej dopuščala nobenega dvoma, kakšno stališče bo zavzela, če pride do vojne; pri tem svojem stališču je imela podporo v poljskem stališču. Možnost prijateljskega sporazuma med Varšavo in Prago sili madžarske državnike, da upoštevajo novi način ureditve problema madžarskih manjšin. Listi poudarjajo, da so gesto českoslovaške vlade sprejeli v Varšavi s precejšnjo rezervno, in menijo, da bo Poljska zahtevala razna poročila.

»Samouprava« o stališču Jugoslavije

Beograd, 26. sept. p. Nocojšnja »Samouprava« objavlja pod naslovom »Jugoslavija ostane ob strani« beograjski članek belgijskega lista »L'Independance belge«, ki pravi:

»Kakšno bo stališče Jugoslavije v primeru, če bo dovedo českoslovaško vprašanje do oboroženega spopada? Po paktu Male antante je Jugoslavija dolžna kakor Rumunija, da prikoči Českoslovaški na pomoč v primeru napada Madžarske. To svojo obveznost bo Jugoslavija izpolnila, če bo potrebno. Toda prav zato, ker želi vedno izpolniti vse svoje obveznosti, se je Jugoslavija stalno protivila, da bi se razširil pakt Male antante tudi za primer morebitnega spopada Českoslovaške z Nemčijo. Beograd se je pred nekoliko leti odločil, da sklene dvostranske pogodbe s sosedji in na ta način reši vprašanja, ki so se pred tem zdeli neresljivi in so neoprestano spravljala v nevarnost mir. Beograd more danes samo obžalovati, ker Praga ni našla možnosti, da uporabi iste metode pri reševanju svojih posebnih vprašanj. Nedavno je dr. Stojadinović napravil na Bledu českoslovaški veliko in realno uslugo, prizadevajoč si, da uredi Budimpešta svoje odnose z državami Male antante. To pot, ko gre za obstoj bratske države, s katero je vezana z rasnimi in prijateljskimi zvezami, more Jugoslavija samo najiskrenejše želeli, da se spor mirno reši z najmanjšimi žrtvami za integralnost države, ki je njena zaveznica.

Kralj Boris na Brdu

Brdo, 26. sept. AA. Bolgarski kralj Boris je prispel iz Nemčije danes ob 19. na Brdo h knezu namestniku Pavlu.

Zastopniki Sokola pri dr. Stojadinoviću

Beograd, 26. sept. p. Predsednik vlade dr. Stojadinović je sprejel danes predstavnike osrednje uprave Sokola kraljevine Jugoslavije gg. E. Gangla, dr. Gavrančiča, dr. Belajčiča, dr. Pihlerja, dr. Skalarjevo, dr. Arsenijevića, prof. Slanojevića, Iva Polića, Gavra Miloševića, Čedo Milica, inž. Petrovića, Vojina Perenevića, dr. Čivčiča, Sporčiča, Mirka Buića in dr. Hrga Verka, s katerimi se je razpravljalo o važnih vprašanjih, ki interesirajo naše sokolstvo.

Iz državne službe

Beograd, 26. sept. p. Premiščen je k osrednji carinski blagajni v Ljubljani za višjega carinskega kontrolorja 6. skupine Fran Lah, doslej carinski inspektor na Pagu. Imenovan je za višjega kontrolorja 6. skupine na ljubljanskem glavnem kolodvoru Stefan Jarec, doslej višji kontrolor v Novem mestu, za višjega kontrolorja na postaji v Novem mestu pa Fran Mayer, doslej na Jesenicah. Za višjega pristava 7. skupine je premeščen v železniško delavnico v Mariboru inž. Ivan Hibačič, doslej višji pristav v Gračacu, za višjega prometnika 7. skupine v Slov. Bistrici pa Anton Makoter, doslej višji prometnik pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju. Upokojena je višja kontrolorka Cecilija Abramov pri pošti v Kamniku. Imenovana sta za pristava 8. skupine pri sreskem sodišču Mihael Jerab, doslej sodni pripravnik pri okrožnem sodišču v Celju, pri sreskem sodišču v Ptuj Anton Zupan, doslej sodni pripravnik pri okrožnem sodišču v Mariboru.

Odlikovanje

Beograd, 25. sept. AA. Z redom sv. Save 4. stopnje je bil odlikovan dr. Friderik Luckmann, odvetnik v Ljubljani.

Beograd, 26. sept. p. Odlikovan je z redom sv. Save 4. stopnje upokojeni inšpektor finančne kontrole Martin Potočnik.

Zločin pobesnelega slaboumnika

Zagreb, 26. sept. o. Snoci je bil blizu vasi Sopnice poleg Sesvetov izvršen grozen zločin. Napadeni so bili kmet Crnčević, njegov 12letni sin Franjo in občinski logar Cerić. Nenadoma se je pred njimi pojavil božjastnik s samokresom v roki, Cerić in Crnčević sta prestrašena zbežala, božjastnik pa je napadel Crnčevićevega sina, katerega je z nožem strahovito obdelal. Odsek mu je levico, nato pa se zagrizel v njegovo desnico in ga obdeloval z nožem po vsem telesu. Sunil ga je več kot petdesetkrat in mu iztaknil tudi oko. Pozneje so božjastnika ujeli. Ugotovili so, da gre za 27letnega Ivana Vranica iz vasi Sopnice pri Dugem selu. Vranica so aretirali in prepeljali v Zagreb, kjer so ga oddali v zakladno bolnico na opazovanje. Stanje ranjenega dečka je brezupno.

Vremenska napoved

Zagrebska: Vedro in stalno, zmerno toplo.

Dunajska: Pretežno jasno, le v nekaterih predelih južnih Alp deloma oblačno, temperatura brez sprememb.